Posudek školitele doktorské disertační práce

MgA. Petr Šprincl

Blue Box

Zkoumání trumpovské Ameriky prostřednictvím práce s filmovou řečí a dokumentární stavbou antického dramatu na případové studii amerických ultrapravicových nenávistných sekt a jejich konspiračních teorií.

Disertační práce Petra Šprincla se skládá ze dvou částí – praktické a teoretické. Praktickou část tvoří cca hodinu a deset minut dlouhý film „Satan Kingdom Babylon“, teoretickou pak práce „Blue box“, komparující strukturu antického dramatu a deklarované narativy šesti amerických ultrapravicových sekt, s jejichž představiteli se autor osobně ve Spojených státech setkal.

Film „Satan Kingdom Babylon“ uvádí diváka do pochmurné postapokalyptické vize opuštěného a zničeného světa, z nějž zbyl pouze nehostinný hotel a jeho obyvatelé. Do hotelu přijíždí postava detektiva, ženy, která řeší záhadné zmizení jedné z ubytovaných. Procházením budovou, rozhovory s recepčním / barmanem a objevováním zasutých míst, bran do vnějšího světa, se postupně vyjevuje obraz minulosti. „Minulost, i když je hororová, může být novým začátkem“, říká jedna z postav příběhu.

Film je editován z několika typů materiálu: na různé typy záznamových zařízení natočených sekvencí, 3D a 2D animace. Dynamický střih a velmi dovedná práce s natočeným materiálem i postprodukčně vloženými částmi je velkou devizou filmu.

Kostru příběhu tvoří animované sekvence, které svou vizualitou nejvíce připomínají první 3D animované počítačové hry z devadesátých let, svou atmosférou i žánrové obrazy amerického malíře motelů, bister a hotelových pokojů Edwarda Hoppera. Na animované části jsou pak napojeny sekvence natočené během cest po USA, ať už se jedná o rozhovory s představiteli jednotlivých sekt, nebo žánrové záběry opuštěných, dystopických míst.

Divák postupně odhaluje bizarní svět představitelů šesti nenávistných ultra-pravicových sekt a může se v rámci filmu jen dohadovat, zda to je právě jejich ideologie, která přivedla svět tam, kde je nám ve filmu představován. Nebo zda těmito hlasateli apokalyptických konců světa (údajně zbaveného víry a morálky) byl tento vývoj pouze predikován a sledujeme tedy výsledek naplněného proroctví.

Detektivní příběh je nejen pátráním po pravdivém sledu událostí, ale i obecnější metaforou o hledání pravdy ve světě zahlceném alternativními výklady. Jsou ještě dnes přítomna „velká vyprávění“? Čemu vlastně věřit? Je dystopie nevyhnutelným výsledkem lidského chování?

Netradiční je na filmu rovněž způsob jeho vzniku. Oproti klasickému postupu výroby audiovizuálních děl ve sledu: námět – scénář - realizace, je zde použita reverzní metoda tvorby. Na základě natočeného materiálu a jeho promýšlení teprve dochází ke vzniku scénáře a následné editaci, jež je doplněna o animované sekvence tvořící svorník samotného příběhu. Jedná se o jednu z možných metod umělecké praxe, kdy ze vzniklého / nalezeného / posbíraného materiálu tříděním a editováním vzniká výsledný tvar díla.

Stejnou reverzní metodu použil autor i během tvorby teoretické práce. Z filmového materiálu, jeho tvorby a editace vyplynulo zpětně několik důležitých otázek, které si kladl. Zjistil, že: „Konspirační teorie jsou samy o sobě dobrými příběhy.“ Stejně jako je tomu u dramat. Zkusil pak aplikovat klasickou strukturu antických dramat jako svého druhu diagram pro projekci stavby příběhů / konspiračních teorií, se kterými pracují představitelé šesti ultrapravicových sekt v USA. A zdá se, že uspěl.

Mýtus, drama, tragédie, konflikt, nebo hledání skryté pravdy, … To vše jsou principy, které používají velká vyprávění, i když je od sebe dělí 2500 let.

Teoretická práce je podobně jako ta praktická sestavena z několika různých způsobů nakládání s používaným materiálem, v tomto případě textem. Objektivní popis, osobní vyprávění a fiktivní dialogy tvoří samotné tělo textu. Práce je velmi čtivá, avšak nerezignuje na základní principy tvorby akademického textu.

Za velké plus jak praktické, tak i teoretické práce považuji velmi dovedně vybalancovanou pozici mezi zábavností, atraktivitou a diváckostí předkládaného materiálu a jeho společenskou a kulturní závažností. Takto prezentované bizarnosti nejsou legrační. Jde z nich strach.

Disertační práci Petra Šprincla doporučuji k úspěšné obhajobě.

doc. MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.